

УДК 327(595:73)»19/20»(045)

МАЛАЙЗІЙСЬКО- АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА ТА ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ В ХХ-ХХІ СТОЛІТТЯХ

В статті проаналізовано малайзійсько-американські відносини з моменту встановлення перших контактів до першої декади 21 століття. Малайзія пройшла шлях від колоніальної залежності до регіонального лідерства в межах регіону ПСА та за невеликий проміжок часу завдяки двосторонньому співробітництву, залученню інвестицій та технологій здійснила економічний ривок і перетворилася із бідної колоніальної країни на процвітаючу державу з високим рівнем життя населення.

Ключові слова: АСЕАН, Організація Ісламська Конференція (ОІК), політика Руху неприєднання, Регіональний центр в Південно-Східній Азії по боротьбі з тероризмом (РЦПСАБТ).

За короткий проміжок часу, що пройшов від завершення біполярної епохи, відбулися значні зміни в системі міжнародних відносин. Після короткочасного періоду глобального домінування США процес формування багатополосного світу на початку ХХІ ст. прискорився. Різко зросла вага Східної Азії в світовій політиці, значною мірою за рахунок перетворення Китаю на локомотив розвитку регіональної і світової економіки, особливо в умовах глобальної фінансово-економічної кризи, що розпочалася в 2008 р. посилюється вплив Китаю на вирішення регіональних і глобальних проблем¹.

В цих умовах малайзійсько-американські відносини стали ключовими для збереження балансу та американської присутності в регіоні з метою підтримки стабільності й поступової трансформації існуючого світового порядку.

КРУПЕНЯ І.М.,
аспірант
Дипломатичної
академії України
при Міністерстві
закордонних справ
України

Метою даного дослідження є аналіз американсько-малайзійських відносин, їх стану, характеру, тенденцій розвитку, основних суперечностей і сфер спільних інтересів.

Малайзійсько-американські відносини можна розділити на три основні етапи: ранній період – до 1957 року; період з моменту проголошення незалежності Малайзії в 1957 році до кінця «холодної війни»; період «пост-холодної війни».

Ранній період

Історичні джерела стверджують, що перші малайзійсько-американські відносини були започатковані в 1677 році, коли капітан Давенпорт із Бостона прибув на борту англійського корабля «Flying Eagle». Таким чином, перший етап відносин між двома націями розпочався на дуже скромних позиціях: Малайзії – як голландської колонії Малайї та Америки – як країни, яка повністю залежала від британського панування. Америка пізніше успішно відвоювала свою незалежність від Великої Британії, в той час як Малайя залишилася колонією, але вже під британським пануванням. Відносини Малайї, як колонії Великої Британії та США були не прямими. США розглядали Малайю як країну, що перебувала під сферою впливу Великої Британії із однієї сторони, а в регіональному контексті, як велику частину території в Південно-Східній Азії, яка мала важливе економічне та стратегічне значення.

Підвищений інтерес США до Малайї появився з моменту експорту олова та каучуку. Ці дві найбільші статті малайського експорту до Америки пояснювалися громадянською війною та розвитком автомобільної промисловості на початку 20-го століття. Тому не дивно, що економічна тематика у двосторонніх відносинах між США та Малайєю превалювала до 1945 року. Коли розпочалася «холодна війна», стримування комуністичної ідеології постало на перший план послідуючих чотирьох декад двостороннього співробітництва. Малайя була включена до трьох американських місій в Південно-Східній Азії, які прямо були націлені на політику стримування комунізму: Місія Джесап (the Jessup Mission) в 1949 році, Місія Гріфін та Мельбу (the Griffin and Melby Missions) в 1950 році. США надавали також військову допомогу Великій Британії під час комуністичного повстання в Малайї, яке тривало з 1948 року по 1960 року.

Ранній період малайзійсько-американських відносин окрім спільної економічної співпраці та

узгодженої політики щодо «стримування» комунізму, характеризувався також певним напруженням у відносинах, яке було спровоковане обвалом цін на олово та каучук, особливо в час Великої Депресії, побоюванням США втратити доступ до ринку на ці товари, заклопотаністю з приводу того, чи зможуть британці побороти комуністичну загрозу, яка нависла над Малайєю. Але в цілому співпраця перевищувала напругу².

Двосторонні відносини з моменту незалежності до 1990 року

У перші роки незалежності Федерація Малайя не виявляла будь-якої помітної активності на зовнішньополітичній арені, перебуваючи головним чином у руслі зовнішньої політики колишньої метрополії. Історичний аналіз дозволяє виділити цілу низку причин такого продовження зовнішньополітичної залежності молодого країни. Серед них: наслідки 350-літньої колоніальної залежності (послідовно від Португалії, Голландії та Великої Британії); засилля іноземного, переважно британського, капіталу в економіці; присутність потужного британського військового контингенту на території країни та неготовність проводити самостійну оборонну і зовнішню політику; суттєвий ідеологічний вплив колишньої метрополії; значна кількість громадян Великої Британії, які залишилися працювати в державному апараті; відсутність або нестача національних кадрів – фахівців із зовнішньої політики, обмеженість фінансових ресурсів та інших можливостей³.

Особливістю другого етапу малайзійсько-американських відносин – це наявність прямих контактів. Обидві країни об'єднувало колоніальне минуле, основні цінності, такі як: демократія, свобода підприємництва, релігійна терпимість. США допомогли Малайзії диверсифікувати свою економіку, заохочуючи посадку пальм, із яких виготовляли пальмову олію в 60-х роках, інвестували в електронну промисловість в 70-х роках, стали на захист Малайзії під час реалізації урядом Індонезії політики «конфронтації».

Під час В'єтнамської війни (1965-1975 рр.), Малайзія хоча й не посилала свої війська, але активно підтримувала американських солдат, надаючи військову техніку та свою територію для проведення військових навчань в джунглях. В 1966 році Ліндон Бейнс Джонсон (Lyndon Baines Johnson) вперше, як діючий президент США, відвідав Малайзію, через рік аналогічний візит здійснив ві-

це-президент Хуберт Хемфрі, в 1970 році Річард Ніксон, відомий своєю «гуамською доктриною» по відношенню до країн Південно-Східної Азії⁴.

Один із головних пунктів «доктрини Ніксона» проголошував, що «нація, якій безпосередньо загрожує небезпека, повинна надати живу силу для свого захисту»⁵. Наслідком «доктрини Ніксона» було створення на території країн Південно-Східної Азії декількох проамериканських агресивних блоків, які підтримували війну у В'єтнамі, а саме: в 1954 році СЕАТО (Австралія, Великобританія, Нова Зеландія, Пакистан до 1973 року, США, Тайланд до 1975 року, Філіппіни, Франція до 1974 року, Південний В'єтнам, Південна Корея – в якості партнера по діалогу⁶. У 1966 році було створено АЗПАК, до складу якої входили Австралія, Малайзія (до 1973 року), Нова Зеландія, Таїланд, Філіппіни і Японія, а також Південний В'єтнам (до травня 1975 року), Південна Корея і Тайвань⁷.

В 1967 році Малайзія стала членом-засновником АСЕАН*. Слід зазначити, що однією з головних причин активної участі Малайзії у розвитку співпраці в рамках АСЕАН було намагання урегулювати складні двосторонні проблеми (переважно територіальні), наявні на той час практично з усіма країнами-учасницями Асоціації⁸.

Коли війська В'єтнаму окупували територію Камбоджі в кінці 1978 року, поклавши початок третій В'єтнамській війні, країни АСЕАН розпочали успішну дипломатичну кампанію проти В'єтнаму, що призвело до виведення в'єтнамських військ із території Камбоджі у вересні 1989 року. Під час цієї операції США, на думку малайзійських дослідників брала незначну участь, але повністю підтримала позицію АСЕАН.

В ході другого етапу появилася нова тематика співробітництва між двома країнами в соціально-культурній сфері. Основою цьому послужила американська програма обміну підлітками в 1957 році, Програма Корпусу Миру в 1962 році, малайзійська програма освітнього обміну (МАСЕЕ) в 1963 році. В рамках останньої програми була започаткована програма Фулбрайта, що передбачала обмін науковцями між двома країнами.

* До складу АСЕАН, яку було створено в 1967 р., наразі входить десять країн: Індонезія, Малайзія, Сінгапур, Бруней, Таїланд, Філіппіни, М'янма, В'єтнам, Камбоджа, Лаос. Діалоговими партнерами АСЕАН є Китай, Японія, США, Росія, Індія, Австралія, Нова Зеландія, Південна Корея, Північна Корея, Канада та Європейський Союз. Загальна кількість населення країн АСЕАН становить близько 600 мільйонів, а їх сукупний ВВП наближається до 1,5 трлн. дол. США.

Хороша робота волонтерів Програми Корпусу Миру та програми Фулбрайта позитивно була оцінена урядом США 1966 році. Незабаром були започатковані інші обмінні програми між університетом штату Луїзіана (LSU) та коледжем сільського господарства м.Серданг (нині Університет Путра Малайзія). В 70-х рр. відбувся обмін викладачами та студентами між Університетом Огайо та технологічним Інститутом МАРА (нині Технологічний Університет МАРА). Наслідком успішної співпраці було відкриття в 1983 році Малайзійської Асоціації для Американських Досліджень (МААС).

Із розширенням соціально-культурних зв'язків, зростав підвищений інтерес до правових зв'язків між двома країнами. Президент США Джиммі Картер наголосив на важливості прав людини у зовнішній політиці США в середині 1970-х років, і це послужило новою темою в малайзійсько-американських відносинах. Після виведення збройних сил Великої Британії на Сході Суецького каналу в 1975 році Малайзія виходить із-під сфери впливу останньої, більше того, закінчення «холодної війни» поклав кінець «політики стримування» в регіоні. Але важливість присутності Малайзії в регіональному контексті зберігалася, оскільки вона була членом АСЕАН. Після закінчення «холодної війни» США, на думку малайзійських дослідників, стає єдиною наддержавою в світі, в той час як Малайзія, лідером АСЕАН, яка змогла за досить короткий час трансформувалася із аграрної країни в промислову. Але двосторонні відносини в цей період стають досить однобокими та із ноткою недовіри.

Причиною цьому послужила напруженість в 1950-60-х роках у зв'язку із виробництвом в Америці синтетичного каучуку та олова. Це в свою чергу поставило під загрозу економіку Малайзії та різке падіння експорту. У 1970-80-х роках виникла напруженість з приводу присутності в'єтнамських біженців в Малайзії, оскільки країна є багатонаціональною, то з'явилася занепокоєність порушення расового балансу. У середині 1970-х років виникли деякі проблеми стосовно експорту Малайзією пальмового масла. США застосували політику протекціонізму захищаючи таким чином власний ринок, який в цей період був перенасичений виробництвом соєвих бобів і квасолі.

Проблема експорту пальмової олії загострилася в 1980-х роках, коли соєві лобі США стверджували, що пальмова олія має шкідливий вплив на здоров'я, оскільки це є насичений жир з високим вмістом холестерину. У 1980 році напруженість

набрала нових обертів через відмову компенсації США мит на текстиль і петиції Американської федерації праці та Конгресу виробничих профспілок (AFL-CIO) уряду США щодо скасування загальної системи малайзійських преференцій (GSP) із-за порушення прав людини та анти-трудового законодавства.

Період «пост-холодної війни»

Третій етап малайзійсько-американських відносин відзначився домінуючою роллю економічної тематики. Цей період розпочався для Малайзії високими темпами економічного зростання, за оцінками Світового банку економіка Малайзії характеризувалася як «економічне диво». В 1990 році доктор Махатхір бін Мохамад представив свою пропозицію по створенню Східно-Азійської Економічної Групи (EAEG), як аналог ЄС або НАФТА.

Для того щоб зробити пропозицію М. Мохамада більше форумом для обговорення ніж торговим блоком, країни АСЕАН в жовтні 1991 року офіційно перейменували цю групу на Східно-Азійський Економічний Форум (EAEC) на нараді міністрів економіки АСЕАН. Пізніше офіційно було схвалено дане рішення під час четвертого Саміту країн АСЕАН в Сінгапурі у січні 1992 року.

У Малайзії М. Мохамад залишився на посту прем'єр-міністра протягом 1990-х років, в той час як у США Джордж Буш залишився на посаді Президента лише до 1992 року. Наступним Президентом США став Б. Клінтон, який відслужив два терміни з 1993 року по 2000 рік. Перший термін президентства Клінтона (1993-1996) відзначився святкуванням 30-річчя Малайзійської Асоціації для Американських Досліджень (MAAS) в 1993 році; порятунком американських солдат малайзійськими миротворцями в м. Могадішу, Сомалі в 1993 році; створенням Малайзійської кафедри ісламських досліджень при Джорджтаунському університеті в 1994 році; зустрічі між М. Мохамадом і президентом Б. Клінтоном в 1994 і 1996 роках; репатріації в'єтнамських біженців в 1996 р.

Тим не менш, на початку 1990-х років у відносинах спостерігалися деякі тертя, що стосувалися Східно-Азійського Економічного Форуму (EAEC), оскільки членство в організації було обмежено країнами Східної Азії, тому адміністрація Дж.Буша чинила спротив формуванню будь-яких регіональних структур без участі США. Напруженість також загострилася через антисемітські висловлювання М. Мохамада, звинувачення Малайзії в порушенні прав людини, надмірного контролю ЗМІ,

питання з приводу незалежності судової системи і поводження з ув'язненими. Війна в Перській затоці також викликала деякі проблеми, оскільки розділила погляди малайзійці на дві групи – тих, хто співчував Іраку як мусульманській нації, та тих хто цього не робив. Малайзія зрештою підтримала резолюцію ООН про виведення військ Іраку з Кувейту, таким чином підтримуючи позицію США.

Другий термін президентства Клінтона (1997-2000 рр.) характеризувався напруженістю в двосторонніх відносинах, багато в чому завдяки азійській фінансовій кризі 1997 року. Існували різні погляди серед малайзійського істеблішменту, що спровокувало кризу. Американські політики звинувачували слабку структуру економіки азійських країн, таємну змову між державою і бізнесом, відсутності прозорості в ділових відносинах, корупції та кумівстві. Доктор Махатхір в свою чергу звинуватив США у валютних спекуляціях пов'язаних із ім'ям Джорджа Сороса.

Були різні думки про те, як впоратися з фінансовою кризою: М. Мохамад вважав що потрібно здійснювати валютний контроль, в той час як США наполягали на виконанні приписів Міжнародного валютного фонду (МВФ) і Світового банку, в яких містилися заклики до фіскальних обмежень та зменшенні субсидій.

Великого розголосу набула спроба США провести розслідування газової справи між малайзійською компанією Петронас (Petronas) та Іраном. Уряд Малайзії наголосив, що не допустить поширення екстра-територіального застосування санкцій Вашингтону щодо Ірану-Лівії згідно Закону 1996 та надалі буде здійснювати бізнес із цими країнами⁹.

На думку російських дослідників, більшість політиків АСЕАН, в тому числі і М. Мохамад виступили із неприпустимістю глобалізації по американському сценарію. На хвилі азійської фінансової кризи 1997 року доктор Махатхір виступив із жорстокою критикою в адресу МВФ та Світового банку назвавши їх інструментами економічної політики «Вашингтонського консенсусу», що веде до встановлення глобальної американської гегемонії¹⁰.

У 1-му кварталі 2010 року спостерігалось певне загострення малайзійсько-американських відносин. Американська сторона виступила з критикою факту викрадення з малайзійської військово-повітряної бази «Сунгай» двох авіаційних двигунів для винищувачів американського виробництва. За офіційними даними слідства, зазначені двигуни були

продані до Аргентини, після чого перенаправлені до Уругваю. Водночас у деяких ЗМІ існували не підтверджені припущення, що двигуни через треті країни були продані Ірану.

15 січня Державний департамент США оголосив застереження для громадян США на відвідання східно-малайзійського штату Сабах, яке було спричинено ризиком організації терористичних актів і викрадення іноземних туристів терористичними і кримінальними угрупованнями, які нібито базуються в Сабаху та на півдні Філіппін. Зазначене попередження викликало гостру негативну реакцію уряду Малайзії. Американську сторону було офіційно закликано зняти застереження, оскільки воно паплюжить репутацію Малайзії і завдає шкоди розвитку туризму.

23 січня 2010 року колишній прем'єр-міністр Малайзії М.Мохаммад в інтерв'ю для місцевих ЗМІ зробив припущення, що терористичний напад на США – 9/11 було сплановано американськими спецслужбами для того, щоб розпочати війну проти країн мусульманського світу. В інтерв'ю також наводився перелік доводів на користь такого твердження.

Кульмінацією загострення відносин стала заява Глави Комітету в закордонних справах Сенату США Дж. Керрі на захист лідера опозиції А.Брагіма, щодо якого порушено кримінальну справу зі звинуваченням у содомії, та відповідні гострі заяви представників політичного істеблішменту Малайзії про втручання США у внутрішні справи країни.

Водночас, зазначені негативні прояви в цілому принципово не вплинули на загальну тенденцію, яка характеризується зближенням позицій, покращенням взаєморозуміння та активізацією американсько-малайзійських відносин за часів адміністрацій Б.Обами і Н.Разака. Вагомою підставою для такого висновку, зокрема, можуть слугувати результати другого чотириденного візиту малайзійського прем'єра до США, який завершився 18 квітня 2010 року. Н.Разак взяв участь у роботі саміту з питань глобальної ядерної безпеки та провів низку двосторонніх зустрічей, зокрема, 40-хвилинну бесіду із Президентом США Бараком Обамою, під час якої глави держав обговорили двосторонні відносини, питання безпеки та боротьби з тероризмом в Азійському регіоні. Прикметною ознакою цієї події було те, що серед країн всього Азійського регіону, американська сторона ініціювала зустрічі Б.Обами лише з Н.Разаком та Президентом КНР

Ху Цзіньтао (у саміті брали участь 47 глав держав і урядів, серед яких 11 керівників азійських країн. Усього Б.Обамою було проведено 9 окремих двосторонніх зустрічей, у т.ч. з Президентом України В.Януковичем).

Підбиваючи підсумки свого візиту до США, Н.Разак зазначив, що він став одним із найбільш плідних його закордонних візитів, а результатом зустрічі із Б.Обамою має стати подальше потепління двосторонніх політичних відносин і значне поживлення малайзійсько-американського співробітництва у економічній та інвестиційних галузях¹¹.

Резонансна каїрська промова Б.Обами на початку 2009 року, котра стала в подальшому «декларацією про наміри» викликала серед громадськості мусульманських країн АСЕАН в цілому позитивну реакцію. В Куала-Лумпурі були задоволені згадуванням про Малайзію, як країну, що демонструє «дивовижний прогрес», а місцеві аналітики рекомендували уряду виступити співорганізатором запропонованого американським президентом Ділового саміту США та ісламських держав. Позитивно був сприйнятий і співзвучний «методу АСЕАН» заклик Обами до «реалізації владних повноважень шляхом згоди, а не насилля, який малайзійські експерти поспішили інтерпретувати як відмова від політики «експорту демократії»¹².

Уряд Б.Обами наголосив на статусі США як «тихоокеанської держави-резидента» і визначив шість пріоритетних напрямків політики в АТР: зміцнення двосторонніх альянсів у сфері безпеки; поглиблення робочих відносин з провідними країнами, що розвиваються, включаючи Китай; залучення до регіональних багатосторонніх інституцій; розширення торгівлі та інвестицій; збільшення військової присутності; захист демократії і прав людини¹³.

Порівнюючи останні два етапи малайзійсько-американського співробітництва із сміливістю можна сказати, що останній період характеризується злагожденістю та партнерством у всіх сферах суспільного життя. Після п'яти десятиліть незалежності, Малайзія еволюціонувала як на політичному так і на економічному, соціально-культурному рівнях. Малайзія як сучасна, процвітаюча, переважно мусульманська країна має вагомий вплив як на регіональному рівні в межах країн АСЕАН, так і в межах ОІК та в АТР в цілому.

Уряд США протягом останньої декади проводить консультації з урядом Малайзії в якості

партнера, і розглядає його як успішного партнера. Це партнерство найсильніше проявляється на політичному рівні, особливо по питаннях боротьби з тероризмом. Малайзія заснувала в липня 2003 року Регіональний центр в Південно-Східній Азії по боротьбі з тероризмом (SEARCCT), надає свою територію для проведення військових навчань. Малайзія як повноцінний партнер США може із повною сміливістю сказати «так» або «ні». Наприклад, Малайзія погодилася з більшістю американських ініціатив по боротьбі з тероризмом, але відмовився надати згоду щодо регіональної морської ініціативи, яка включала контроль над Малаккською протокою. На рівні соціально-культурного співробітництва спостерігається також динаміка, особливо в сфері медичного туризму, науково-обмінних програм серед студентів та викладачів, в сфері обслуговування і т.п.

Актуальними на сьогодні залишаються: спільні намагання по боротьбі з тероризмом, у зв'язку з існуючою терористичною загрозою; посилення соціально-культурних та економічних зв'язків, оскільки США намагається себе позиціонувати як країна, що допомагає Малайзії перетворитися в

одну із найрозвинутіших країн світу. Проте залишаються актуальними питання прав людини та заклопотаність з приводу незалежності судової системи Малайзії¹⁴.

Динаміка двостороннього співробітництва між Малайзією та США дозволила Малайзії за невеликий проміжок часу завдяки залученню інвестицій, технологій здійснити потужний економічний ривок і перетворити її із бідної колоніальної країни на процвітаючу державу з високим рівнем життя населення. Політична стабільність, готовність до модернізації та водночас збереження національної самобутності – складові успіху сучасної Малайзії.

Цінним для України є досвід взаємодії середніх та малих регіональних країн з великими державами у економічній і безпековій сферах для реалізації своїх національних інтересів. Україна має ретельно ознайомитися із досвідом зовнішньополітичних ініціатив, які впливали на процес демократизації Малайзії та навчитися балансувати і пристосовуватися до нових викликів глобалізованого світу, даючи адекватні прагматичні відповіді на сучасні геополітичні та економічні виклики.

ПОСИЛАННЯ:

- ¹ Городня Н.Д. Американсько-китайські відносини за адміністрації Барака Обами. – 2012. – С. 12-27.
- ² Malaysia-US Relations 2000-2011 / Pamela Sodhy – Malaysia: Institute of strategic and international studies (ISIS) Malaysia, 2012. – Р. 1-2. – Режим доступу: http://www.isis.org.my/attachments/e-books/Pamela_Sodhy_Malaysia-US_Relations_Oct2012.pdf.
- ³ Лоссовський І. Зовнішня політика Малайзії: від колоніальної залежності до регіонального лідерства // Зовнішні справи. – 2010. – №1. – С. 34-37.
- ⁴ Malaysia-US Relations 2000-2011 / Pamela Sodhy – Malaysia: Institute of strategic and international studies (ISIS) Malaysia, 2012. – Р. 3. – Режим доступу: http://www.isis.org.my/attachments/e-books/Pamela_Sodhy_Malaysia-US_Relations_Oct2012.pdf.
- ⁵ «Доктрина Никсона» / Г.А. Арбатов и др. – М.: ИД «НАУКА», 1972. – С. 148.
- ⁶ СЕАТО – орудие агрессии и колониализма / Б.М.Халоша. – М.: ИД «Знание», 1966. – С. 3.
- ⁷ АСЕАН без иллюзий / М.А. Халдин. – М.: Международные отношения, 1983. – С. 14.
- ⁸ Лоссовський І. Зовнішня політика Малайзії: від колоніальної залежності до регіонального лідерства // Зовнішні справи. – 2010. – №1. – С. 34-37.
- ⁹ Malaysia-US Relations 2000-2011 / Pamela Sodhy – Malaysia: Institute of strategic and international studies (ISIS) Malaysia, 2012. – Р. 3-5. – Режим доступу: http://www.isis.org.my/attachments/e-books/Pamela_Sodhy_Malaysia-US_Relations_Oct2012.pdf.
- ¹⁰ АСЕАН в начале XXI века. Актуальные проблемы и перспективы / Л.Е.Васильев и др. – М.: ИД «ФОРУМ», 2010. – С. 192-193.
- ¹¹ Лоссовський І. Зовнішня політика Малайзії: від колоніальної залежності до регіонального лідерства // Зовнішні справи. – 2010. – №1. – С. 10-13.
- ¹² АСЕАН в начале XXI века. Актуальные проблемы и перспективы / Л.Е.Васильев и др. – М.: ИД «ФОРУМ», 2010. – С. 212.
- ¹³ Городня Н.Д. Регіональна політика США у Східній Азії: Автореф. дис. ... д-ра істор. наук: 07.00.02 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2014. – С. 25.

¹⁴ Malaysia-US Relations 2000-2011 / Pamela Sodhy – Malaysia: Institute of strategic and international studies (ISIS) Malaysia. – 2012. – P. 82-83. – Режим доступу: http://www.isis.org.my/attachments/e-books/Pamela_Sodhy_Malaysia-US_Relations_Oct2012.pdf.

Krupenya I.M. Malaysian-American relations: historical retrospective and evolution of development in XX-XXI centuries / Diplomatic Academy of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine.

The paper analyzes the Malaysian-American relations since the establishment of the first contact to the first decade of the 21st century. Malaysia has moved from colonial rule to regional leadership in the region of the South-East Asia and for a short time due to bilateral cooperation, investment and technology has made economic breakthrough and transformed from a poor colonial country to prosperous country with a high level of living.

Keywords: ASEAN, the Organization of the Islamic Conference (OIC), the Non-Aligned Movement's policy, Southeast Asia Regional Center for Counter-Terrorism (SEARCCT).

Крупеня И.Н. Малайзийско-американские отношения: историческая ретроспектива и эволюция развития в XX–XXI веках / Дипломатическая академия Украины при Министерстве иностранных дел Украины.

В статье проанализированы малайзийско-американские отношения с момента установления первых контактов до первой декады 21 века. Малайзия прошла путь от колониальной зависимости к региональному лидерству в пределах региона ЮВА и за небольшой промежуток времени благодаря двустороннему сотрудничеству, привлечению инвестиций и технологий осуществила экономический рывок и превратилась из бедной колониальной страны в процветающее государство с высоким уровнем жизни населения.

Ключевые слова: АСЕАН, Организация Исламская Конференция (ОИК), политика Движения неприсоединения, Региональный центр в Юго-Восточной Азии по борьбе с терроризмом (РЦЮВАБТ).

Стаття надійшла до редколегії 19.01.2015

Прийнята до друку 09.04.2015